

STAN OBECNY I PERSPEKTYWY ROZWOJU PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ W SUDECKIM REGIONIE GÓRSKIM*

Władysław Świdziński

Instytut Produkcji Zwierzęcej AR we Wrocławiu

Sudecki region górski w granicach przyjętych przez instytucje administracyjne obejmuje 14⁰/₀ użytków rolnych województwa. Pełne wykorzystanie potencjalnej zdolności produkcyjnej regionu ma wobec tego poważne znaczenie dla poziomu produkcji rolniczej województwa. W obecnym stanie rzeczy rolnictwo sudeckie sprzedaje do uspołecznionych przedsiębiorstw skupu 12⁰/₀ produktów zwierzęcych i 4⁰/₀ produktów roślinnych w skali województwa. Skup produktów rolniczych z jednostki powierzchni użytków rolnych w regionie sudeckim jest niższy ok. 46⁰/₀ od skupu w pozostałych powiatach województwa.

Są dwie główne przyczyny niższej produktywności rolnictwa sudeckiego: pierwsza — to warunki przyrodnicze, mniej korzystne w regionie górskim, druga — to niezadawalający poziom zagospodarowania tych terenów, a w szczególności trwałych użytków zielonych.

Niewątpliwie duży udział łąk i pastwisk w strukturze użytków rolnych oraz stosunkowo duża ilość opadów deszczu w regionie górskim powinny preferować produkcję zwierzęcą, ściśle zwierząt trawożernych, jako kierunku dominującego. Tymczasem obsada zwierząt trawożernych w sztukach dużych na 100 ha użytków rolnych jest bardzo podobna w powiatach sudeckich i w powiatach pozostałych. Także struktura zasiewów w procentach gruntów ornych w gospodarce całkowitej (obejmującej wszystkie sektory własnościowe) jest identyczna w Sudetach i na pozostałym obszarze województwa, a w gospodarstwach indywidualnych różni się jedynie niewiele.

Słabe wykorzystanie trwałych użytków zielonych w sudeckim regionie górskim wyraźnie uwidacznia się w wielkości powierzchni paszowej przypadającej na 1 sztukę. Powierzchnia ta w gospodarce całkowitej waha się od 0,79 ha w powiecie Nowa Ruda do 1,30 ha w powiecie Kamienna Góra. W tych samych powiatach w gospodarstwach indywidualnych krańcowe powierzchnie wahają się od 0,64 ha do 0,95 ha. Istnieją

* Streszczenie doniesienia.

więc jeszcze duże możliwości zwiększenia produkcji zwierzęcej w regionie sudeckim w drodze intensyfikacji rolnictwa. Pociągnie to za sobą konieczność pełnego wykorzystania terenów sudeckich i w pierwszym rzędzie przestawienia całej gospodarki rolnej na chów bydła jako kierunku główny.

Dla zrealizowania tego zamierzenia konieczne będą poważne inwestycje i przestawienia struktury zasiewów z roślin rynkowych na zaopatrzenie zwiększonej obsady zwierząt w paszę na okres zimowy. Konieczne będzie np. instalowanie stałych bądź ruchomych sztucznych suszarni. Konieczna także będzie rozbudowa zakładów mięsnych. Inwestycje te pozwolą na uniknięcie kosztownych wędrówek jałowizny na wiosnę z odległych gospodarstw w powiatach nizinnych w góry i na jesieni z gór, do macierzystych gospodarstw na niżu. Pozwolą też na uniknięcie strat przy przewozie opasów z gór do odległych zakładów mięsnych, tak jak to często ma miejsce w chwili obecnej.

Владыслав Сьвидзиньски

СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЖИВОТНОВОДСТВА В СУДЕТСКОМ ГОРНОМ РАЙОНЕ

Резюме

Площадь сельскохозяйственных угодий Судетского горного района составляет 14% всех земельных угодий Вроцлавского воеводства. Полное использование потенциальных производственных способностей района в данном случае имеет огромное значение для уровня сельскохозяйственного производства в воеводстве. В настоящее время Судетское сельское хозяйство в поставках и заготовках для социалистических предприятий принимает участие в 12% животноводческих продуктов и 4% растительных продуктов. Заготовка сельскохозяйственных продуктов на единицу площади пахотных земель в Судетском районе ниже на около 46% заготовки других районов воеводства. Выступают две главные причины снижения сельскохозяйственного производства: 1) естественные условия, 2) неудовлетворительный уровень освоения тех территорий особенно зелёных угодий.

Большое участие лугов и пастбищ в структуре сельскохозяйственных угодий, а также довольно большое количество осадков в горном районе должны выдвигать на первое место животноводство с предложением травоядных животных. поголовье крупного рогатого скота и лошадей на 100 га сельскохозяйственных угодий в Судетских районах почти такое же, как в остальной части воеводства. Также структура посевов в Судетском районе не отличается от остальных районов воеводства. Слабое использование зелёных угодий в Судетском горном районе отчётливо проявляется в величине кормовой площади на одну штуку скота. Площадь эта составляет 0,79 га в районе Нова Руда, до 1,30 га в районе Каменна Гура. В тех же районах в единоличных хозяйствах площади достигают с 0,64 га до 0,95 га. Поэтому существуют ещё большие возможности увеличения животноводства в Судетских районах путём интенсификации сельского хозяйства.

Всё это повлечёт за собой необходимость полного использования Судетских территорий в первую очередь перестройку всего сельского хозяйства на скотоводство. Для реализации этого замысла необходимы будут большие капиталовложения и изменение

структуры посевов с целью увеличения производства кормов. Обязательно надо будет устраивать постоянные или подвижные искусственные сушильни. Непременно должны развиваться мясокомбинаты. Эти капиталовложения помогут избежать дорогих яловых коров, весной из далёких хозяйств низменных районов в горы и осенью из гор к родным хозяйствам на низменностях. Позволят тоже избежать убытков во время транспорта с гор до отделённых мясных заводов так как это ещё бывает до сих пор кормочников.

Władysław Świdziński

THE PRESENT STATE, AND THE PERSPECTIVES OF THE DEVELOPMENT OF ANIMAL PRODUCTION IN THE SUDETEN MOUNTAIN REGION

Summary

The Sudeten mountain region in the borders accepted by the administration, includes 14 per cent of agricultural land of the province. Hence the full exploitation of the potential productivity of the region is highly important for the level of agricultural production of the province. At the present state the Sudeten agriculture delivers 12 per cent of animal products and 4 per cent of plant products for the socialized purchasing centres of the province. The purchasing of agricultural products from a surface unit of arable land in the Sudeten district is lower by about 46 per cent than that in the remaining districts of the province.

There are two main reasons of the lower productivity of agriculture in the Sudeten: 1) natural conditions are less favourable in a mountain region, and 2) the level of cultivation especially of permanent grasslands is unsatisfactory in such a region.

Undoubtedly a great share of meadows and pastures in the structure of agriculture and a relatively great amount of rainfalls in mountain regions should favour animal production, particularly of herbivorous animals, as the dominant direction. At present the stock of these animals (number of heads for 100 ha of agricultural land) is very similar in the Sudeten districts and in the remaining districts of the province. Also the structure of cultures in the percentage of arable land of the total husbandry (including private and state farms) is identical in the Sudeten Mts and in the remaining areas of the province. In individual farms it differs only slightly.

The unsatisfactory utilization of greenlands in the Sudeten mountain region is distinctly visible in the area of fodder surface per one head. In the total husbandry this surface ranges from 0.79 ha in Nowa Ruda to 1.30 ha in Kamienna Góra. In these districts in the individual farms the extreme surface units range from 0.64-0.95 ha. Therefore great possibilities of increasing the animal production exist in the Sudeten districts by way of the intensification of agriculture. Hence it appears necessary to stimulate the full utilization of the Sudeten areas and above all to change the whole agriculture and to reorganize the cattle breeding as the main direction.

For the realization of these plans great investments and a change in the structure of cultures from the market to fodder plants for the supply of an increased number of animals in the winter period will be necessary. The installation of permanent or movable drying houses and the construction of new meat works will be also necessary. These investments enable to avoid expensive migrations of heifers in spring from remote farms in the lowland districts to the mountains and in autumn from the mountains to the home farms in the lowlands. They will also make possible to avoid losses in the transport of fattened cattle from the mountains to remote meat works, as is now very often the case.